

BESZTERCZE

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden kedd napon.

Előfizetési árak: egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes számok Botschar Tivadar papirkereskedésében kaphatók.
Hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő
és kiadótulajdonos:
dr. Polcz Rezső,
ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Beszterczén, *Mihályutca 18.*, hova
minden a lap szellemi és anyagi részét illető közlemény és
küldemény intézendő.

Politikai értekezéslet.

Vasárnap f. hó 21-én a városi vendéglő nagytermében a besz ercezi választókerület hazafias választó polgársága impozáns politikai értekezésletet tartott, hol pártkülömbőség nélkül, hatalmas erővel, egyhanguan, teljes egyetértéssel adott kifejezést méltó felháborodásának Kuales Godofréd nyug. alispán, a kerület volt képviselőjének eljárása fölött és megtagadott vele minden politikai közösséget.

Az értekezéslet lefolyásáról tudósításunk a következő:

Az intéző bizottság felhívására zsufolásig töltötte meg a nagytermet a hazafias választó polgárság színe java, 4—500 ember. A fel lángoló igaz hazafias érzés tüzeiben összeforrott minden elem, rang, párt és nemzetiség emelte korlátok nélkül. Dr. Molnár Imre elnöki megnyitójában érdekesen fejtette ki a mai politikai állapotokat. Két nagy párt küzd a jelen választási harcban — ugymond — egymással. A honfiai érzés, a tettek rugója mindenütt ugyanaz, csak az érvényesülés, a kivitel módzatai között van csupán eltérés. És ez a küzdelem felemelő, megtisztító hatású, eszméket érlel és juttat kifejezésre. Egy disszonans hang vegyül azonban a küzdelembe. Fájdalommal látjuk, hogy egyes tulzók oly szélső nemzeti-eszméket propagálnak, melyeknek éle már

az állam egysége ellen tör. Ez ellen tiltakozni kötelességünk.

Ezután Balázs József ev. ref. lelkes magas szárnyalású fennkölt beszédben kifejtette történelmi alapon a magyar állam létének politikai jogosultságát, mely mint a nyugati kultúra zászlóvivője, a kereszténység három véres századon volt védőbástyája az európai államok sorába most az őt megillető kellő polcra emelkedett. Szónok meggyőző érvekkel bebizonyította, hogy ennek a magyar nemzetnek minden ez országban lakó nemzetiség csak hálával tartozik és a szászok és románok intelligens, el nem vakult, el nem kábitott, józanul gondolkozó elemeihez fordul, őket a testvéri szeretetre inti és kéri e hon valamennyi fiát, hogy ezt a sokat szenvedett országot nagygyá, hatalmassá, virágzóvá tenni ismerje legfőbb kötelességének. Végül a következő és az értekezéslet által egyhanguan elfogadott határozati javaslatot terjesztette elő:

1. A beszterczei választó kerület hazafias polgársága hazafiai fájdalommal látja az ország idegen ajku vidékein feltámadt nemzetünkre törő ellenséges áramlatot.

A hazai nemzetiségek országosan szervezett gyűléséből megindított és az ezredéves magyar államnak őseinktől örökölt vett magyar nemzeti jellege ellen irányzott vakmerő támadást méltatlankodással veszi tudomásul. De lelke mélyéből fakadt felháborodással fogadta az oláh

Comiténak nagyszebeni hazaárló nemzetiségi programját is.

Mindezekkel a bünös támadásokkal szemben elvárja hazafiasan érző honfitársaitól, hogy azok ellen, ki ki tehetsége teljes erejével küzdeni fog.

2. Ugyancsak a méltatlankodás érzetével vette a beszterczei választó kerületi szásznemzetiségi választók pártgyűlése által folyó hó 10-én elfogadott szásznemzetiségi programmot is.

Mert, a mikor abban azt hirdeti a párt, hogy elvei ugyanazonosok az országos szabadelvűpárt összes elveivel, de ugyanakkor leendő képviselőjénél határozott utasításban a magyar nemzeti politika meghátrálásának feltételéhez köti a párthűséget; és a mikor minden leplezés nélkül a szabadelvűpárt köteléke fölé a nemzetiségi érdekek kapcsolatát világosan oda szegzi és mindezeket akkor teszi, a mikor az országgyűlési szabadelvűpárt, a magyar nemzeti eszme fejlesztését célzó Berzeviczy-féle kormányjavaslatot már elfogadta, e mellett egyidejűleg e javaslattal szemben nemcsak a legélesebb harcot helyezi kilátásba, de azt cinizmussal vissza is utasítja, ilyen körülmények között a szásznemzetiségi programmot a politikai jóíziés, a politikai erkölcs fogalmával kiáltó ellentétben állónak kell találnia, a nemzeti eszme ellen hegyezett élet pedig hazafiatlan merényletnek kell minősítenie.

Ebből kifolyólag természetesen következik, hogy az itt egybegyűlt hazafias polgár-

TÁRCA.

Valakit keresek.

*Ábrándok, miket csillogón szövék
A míg merengve félálomba járok
A szürke, lármás utcazaj között
... Homályos sejtelmes, zavaros álmok,
... Valakit keresek. Valakit várok.*

*Kit!? Nem tudom. Alaktalan alak
Akit csak sejtetek, meg tán soh'se látok
Bár körülöfolyák tényes sugarak
Csodás pompázó, illatos virágok! ..
Valakit keresek. Valakit várok!*

Szentek.

*Pogány vagyok. A szentek glóriája
Hiába szorja sugarát reám!
Én tagadom, hogy lettek volna szentek
Gyarló ember volt, ember mindahány ...
Egyetlen szent van az egész világon
Akiben hisz az én pogány szívem! ...
Aki előtt a tejem porba hajtom.
Mint a hívő a templom mélyiben ...*

*Egyetlen fő van, melynek glóriáját
Vallom rajongva, hiszem igazán ...
Téged imádlak néma áhitattal,
Te szent, te martyr édes jó Anyám ...*

Miklós Juttka.

A primadonna katonája.

Irtá: Székula Jenő.

— Elvesztettem hatszáz forintot az ezred pénzből. Nekem ugyan befellegzett — mondá a hadnagy száraz fojtott hangon, amelyen átrezgett mégis a keserűség. — Nem fogjuk látni többé egymást kedves Jázmin kisasszony. Elvesztettem ...

Cigaretta sodort. Egykedvűen és fásult arccal, amint az már egy hadnagyhoz illik, akinek uri és előkelő módon kell viselkedni, a legváltáságosabb pillanatban is. A primadonna azonban összezsápta a kezét kissé szinpadiasan de mégis igazi elfogódottsággal. Fiatal leány volt még nagyon, néhány hónap óta játszott ebben sárfészekben amelybe némi életet és hangulatot a katonai helyőrség varázsolt. A szinpad levegője még nem tette fásulttá a lelkét, s bár nem értette miről van szó finom lányos ösztöne megérezte, hogy a hadnagy komoly veszélyben forog.

— Hogy tehetett ilyet hadnagy ur?!

— Hogy tehettem?! Hát elvesztettem — fakadt ki a hadnagy. Hangja valami sajátságos kappanszerű és merev volt ami jellemzi a nagyon fiatal hadnagyokat, de ami a nőknek csodálatos módon tetszik, sőt imponál.

— Mit tudom én, hogyan történt. Ne féljen. nem költöttem el. Tegnapelőtt mulattam. Sokat ittam. Talán kihúzták a zsebemből. Kérem annyi gazember van a világon — mondá nagyon bután, de erős meggyőződéssel. Jázmin kisasszony közelebb húzódott hozzá. Pongyoláját fázósan összehúzta.

— Mi fog most történni!

— Főbe lövöm magam — felelte egyszerűen.

— Jézusom talán csak nem?

De igen — erősíté a hadnagy. Kérem mit csináljak? Ilyenkor az a szokás, hogy az ember főbelövi magát. Elmehtetnék ugyan postásnak, vagy vasutasnak. Van egy nagybátyám távirdafőnök. De hát érdemes? Hogyan néznék én ki abban a postásruhában.

Nagyon komolyan mondta és meg volt győződve róla, hogy más megoldás egyszerűen ostobaság volna. Acélos fényű kék szeme, most különös, szinte bánatos tüzből csillogott.

Talán a temetésre gondolt, ami bizonyos katonai pompával fog megtörténni. Szép asszonyokra, akik rózsát dobna a koporsójára, sőt egy pillanatra eszébe

Ferenc József keserűviz

az egyedül elismert kel-
lemes ízű természetes
hashajtószer.

ság az ezen szásznemzetiségi programnak föltétlen meghódolójaképpen fellépett Kuales Godofréd képviselőjelölttel szemben is minden politikai közösséget megtagad és mivel e kérdésben ez időszerint ellenjelölt hiányában egyéb módon megnyilatkozni nem tud, szükségét érzi annak, hogy legalább ezen uton adjon kifejezést tiltakozásának s kijelenthesse, hogy Kuales Godofréd képviselővé történt kikiáltása esetén, a beszterczei választó kerület hazafiasan érző választó polgárainak politikai bizalmára jogosan nem hivatkozhatnak.

De Kuales Godofréd szász képviselőjelölt személyével szemben a politikai együtt érzést annál is inkább elutasítja magától a hazafias választók ezen értekezlete, mert sem a magyar hazafias érzéssel még kevésbé a politikai tisztességgel nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy azon egyén, aki a szabadelvűpárt elvei mellett, az itt egybegyűltek közmegegyezésével viselte mandatumát csak még az imént is, ma már a fentvázolt hazafiatlan szásznemzetiségi program hívének vallja magát, annak elfogadásával kér mandátumot és ugyanekkor nem átalja magát a szabadelvűpárt politikai hívének is odaállítani.

Mindezek összegezett eredményében a beszterczei kerületi választópolgárok ezen hazafias értekezlete kijelenti, hogy Kuales Godofréd beszterczei kerületi képviselőjelölt hazafiatlan nemzetellenes programját magától megbotránkozással elutasítja, veleszemből pedig mint a ki mind a mai napig vallott politikai elveinek félre dobásával a magyar nemzeti politikát cserbe hagyta és annak ellenesei sorába állott, a legteljesebb bizalmatlanságának ad kifejezést.

Különfélék.

Halálozások. Gróf Szapáry Gyula, Abbáziában pénteken elhunyt. Gróf Szapáry Gyula halálahire, bár az utóbbi időben sokat betegeskedett, mégis meglepte a politikai világot. Holttestének beszentelése Abbáziában 22-én délután két órakor ment végbe honnan az elhunyt tetemét Szalók-Taksonyba vitték, ahol 24-én délután a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték.

A király megbíta gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagyot, hogy őt Taksonyban a temetésen képviselje.

Berzeviczy Albert kultuszminiszter és Darányi

jutott szegény nővére is, aki ovónő volt egy árvamegyei tót városkában. Elérzékenyedett és ha nem lett volna hadnagy, talán sirva fakad.

— Nem lehetne segíteni — ösztökélte a lány. Talán a Krausz adna? Igen a Krausz — folytatta mintegy mentő szalmaszálba kapaszkodva. Hallom, hogy az ad kölcsönöket katonatiszteknek. Részletekben azután megfizeti.

A hadnagy elutasítólag intett a kezével.

— Kérem nekem már nincs hitelem. Ugy el vagyok adósodva, hogy nem akad olyan bolond uzsorás aki nekem egy koronát kölcsönözne. Különösen a Krausz! O én ismerem már a Krauszt és az ismer engem.

Megelégedve bámult a levegőbe. Talán mosolygott is, hogy milyen elmésen fejezte ki magát. És az a körülmény, hogy olyan szegény mint a templom egere, egy pillanatra jókedvre hangolta.

— Az őrnagy már tudja. Nagyon dühös volt. Azt mondta, hogy haszontalan léha fráter vagyok és ha holnap délig elő nem keritem a pénzt hadbírótság elé állít. Holnapig is csak azért vár, mert jó barátja volt a boldogult öregemnek . . .

A lány hirtelen felugrott. Erős elhatározó érzés szállotta meg, amely mindenestre becsületére vált. A feje mámoros volt, szédült és szinte rekedten susogta.

— Hadnagy ur! Nekem vannak még ékszereim.

A hadnagy megdöbbenve nézett rá és úgy rémlett, hogy el kell fogadnia ezt az ajánlatot. De a következő pillanatban már katona volt és urrá lett lelkén az a sajátságos lovag-romantika, amit még a neustadti katonaiskolában neveltek beléje. Mereven megállott,

Ignác meleghangu részvétlétét intézt az elhunyt özvegyéhez.

Gróf Szapáry Gyula, ha hajlott is a konzervatív politika felé, alkotmánytiszteletét s erős hazafias szellemét oly időben bizonyította be, amikor az októberi diploma után szétkergették az országgyűlést s a vármegyéket újabb hallgatásra kényszerítették. Szapáry ugyanis 1860—61-ben Haves- és Külső-Szolnok t. e. vármegyék képviselője és első alispánja volt s ő elnökölt azon az emlékeztető vármegyei gyűlésen, amelyen rendkívül éles, szinte forradalmi hangú óvást emeltek az 1861 január 16-án Bécsben kelt abszolutisztikus leiratra, mely a nemzetnek szemére vetette, hogy ismét forradalmat okoz. Az óvási jegyzőkönyv, amelyet Erdélyi József vármegyei főjegyző fogalmazott, erélyes hangjával, az alkotmány helyreállításának követelő hangoztatásával országos feltűnést keltett, mert a vármegye azt is elhatározta, hogy tovább folytatja tanácskozásait s csak a fegyveres erőszaknak enged.

Az óvási jegyzőkönyv egy példányát megküldték Deák Ferencnek is, akinek Szapáry is lelkes hive és követője volt s a haza bölcsé gondosan aláhuzogatta ama erősebb részeket, amikben a vármegye közönsége Ausztriát vádolja nemzetünk rontásával.

Csak a nagy szerencsétlenség perceiben tudhatja igazán a nemzet, hogy kik voltak hű fiai; az elhunyt Szapáry az volt, bizonyosság rá ez a merész hangú jegyzőkönyv és a bátor határozat.

Mohay Sándor az igazságügyminiszterium politikai államtitkára meghalt folyó hó 19-én Budapesten. A múlt év december havában szélhűdés érte s azóta fekvő beteg volt. A törvényhatóságnak 1886 óta tagja s azóta folyton Gyulafehérvárt képviselte. Mohay a politika napi küzdelmeiben nem igen vett részt s inkább mint jogi szakember tevékenykedett s nem egy törvényjavaslatot dolgozott ki. Halála hírére Plosz Sándor igazságügyminiszter részvét levelet intézett az özvegyhez. Temetése január hó 20-án volt Budapesten, honnan holttestét Gyulafehérvárra szállították. Városunk középületeire halála hírére felhúzták a gyászlobogókat.

Gróf Kornis Viktor az erdélyi közélet egyik legbuzgóbb, lelelkesebb munkása, Szolnok-Doboka vármegyei gazdasági egyletének elnöke folyó hó 19-én meghalt Kolozsvárt. Az elhunyt nemcsak a szomszédos Szolnok-Doboka vármegyének, hanem az erdélyi részeknek nagy halottja. Egyházi téren mint az erdélyi róm. kath. Status alelnöke tevékeny munkásságot fejtett ki. Politikai mozgalmakban is részt vett és pártállására nézve a függetlenségi párthoz tartozott.

Beszterczei Láni Godofréd, Besztercze-Naszód vármegye ny. alispánja, a Ferencz József rend lovagja, életének 89-ik évében folyó hó 22-én Beszterczén elhunyt. Egy derék közügyeket vezető, munkás és tevékeny ember hunyta le örök álmra szemét. Elhunyt szűles körű családját borította mély gyászba. Köztisztviselőben álló alispánunk apját gyá-

szolja az elhunytban. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

Legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a rokonok, jóbarátok és ösmerősökkel forrón szeretett, legjobb atya, nagyatyja, dédatya és ipának beszterczei id. Láni Godofréd, Besztercze-Naszód vármegye nyug. alispánja, a Ferencz József rend lovagjának folyó évi január hó 22-én éjjel fél 12 órakor családjának jólété és a közügyeknek szentelt életének 89-ik évében jobblétre történt elszenderülését. Felejtethetetlen, drága halottunk hült tetemei folyó évi január hó 24-én, kedden délután 3 órakor fognak az ágostai ev. szertartás szerint örök nyugalomra helyezni.

Besztercze, 1905. évi január hó 23-án.

Özv. Schiffbäumer Lujza, özv. Wachsmann Mária, beszterczei Láni Godofréd, Besztercze-Naszód vármegye alispánja, mint gyermekei. Wachsmann Vilmos, cs. és kir. százados a 82. gy.-ezredben, Wachsmann Minna, Jacobi Lujza szül. Schiffbäumer, Schiffbäumer Viktor, közigazgatási gyakornok, Schiffbäumer Olga, Schiffbäumer Auguste, Kapp Alfréd cukrász, Kapp Hugó, szobrász, beszterczei Láni Hellmut, beszterczei Láni Helga mint unókák. Láni Hermina szül. Schell, mint menyee, Jacobi Károly, állami gimnasiunai tanár mint unokavő, Wachsmann Helen szül. Kollmann, Kapp Lujza szül. Schuster, mint unokamenyei, Jacobi Roland Wachsmann Felix, mint dédunókák.

Szóllósy József elhunyt pénzigazgató helyettes hült tetemeit vasárnap folyó hó 22-én helyezték örök nyugalomra. Temetésén hivatalnok társai, tisztelői és barátai nagy számban vettek részt. Nyugodjék békével.

Papválasztás. A Sófálván megüresedett ev. ref. papi állás betöltése végett vasárnap Sófálva ev. ref. vallású közönsége papválasztó ülést tartott. Az ülésen a gondnokság részéről Balázs József ev. ref. lelkész, mint egyházi és dr. Molnár Imre ügyvéd, mint világi tagok vettek részt. Az egybegyűlt hivesek egyhangúlag elhatározták, hogy ifj. Muzsnai Károlyt a szászczegői szeretett és tisztelt esperes tehetséges fiát hívják meg a megüresedett helyre.

Fillérestély. A beszterczei magyar iparosok önképző és segélyező egyesülete a városi vendéglő nagytermében folyó hó 21-én szépen sikerült fillérestélyt rendezett a következő műsorral: 1. Nyitány, előadta Jantsó János zenekara. 2. „Első pongyola” monolog, előadta Tabovics Elza k. a. 3. Schrammel Quartett, előadta a 82-ik ezred zenekarának négy tagja. 4. „Pardon” című monolog, előadta Nyitray József ur. 5. „Couplék”, előadta Sallay János ur. 6. „A vadász álma” élőkép. A szépen összeállított és jól sikerült műsort hálásan honorálta a szép számmal megjelent, válogatott közönség. Az elismerő tapsokra mindenik szereplő derekasan rá is szolgált. Az első monolog (első pongyola) szereplője Tabovics Elza k. a. olyan szinpadai routinnal s nagy szinpadra beválló otthonossággal játszott, hogy a közönséget folytonos de-

— Kisasszony én lovag Treunfelsy Pal vagyok. Meghajolt és kezét csókolt szépen.

Mikor kint volt a lépcsőkön szemrehányásokat tett magának.

— Ejnye milyen ostoba is vagyok. Mindent kifecsegek. Nem tud semmi megállani a nyelvemen. Nem hiába mondta mindig a főhadnagy Majorosi, hogy nem tudok asszonyokkal bálni és olyan ostoba vagyok mintha nem is volnék hadnagy!

Magára maradt Jázmin kisasszony és szive egy pillanatra összeszorult. Nem volt szerelmes soha ebbe a bolondos szűke fiuba, úgy tekintette csak mint a többi lovagját, akik udvaroltak neki és egyéb szórakozás híjján a szekerét húzták. Most azonban, hogy a hadnagyát az örvény szélén látta, eszébe jutott minden, a virágok, amikkel kedveskedett, az éjjeli szerenádok, mikor a cigányokkal szerelmes dalokat játszatott az ablaka alatt. Ugy rémlett, hogy az ő áldozata, miatta került a halálos hálóba és még nem volt elég primadonna ahhoz, hogy belássa, hogy a szerelmes ifjak kiontott vére hozzátartozik a szédületes diadaluthoz, amely a magasba vezet. Borzalom fogta el, ha a pisztoly füstölő csövére gondolt. Ugy érezte, hogy nagyon, halálosan szerelmes, amilyen csak tizenhárom éves korában volt, és ebben a pillanatban kész volt bármily nagy áldozatra. De ahogy ékszeres ládikáját felnyitotta, szomorúság fogta el, a legszebbek zálogban voltak egy szerződésnélküli tél emlékéül, a meglevőek korántsem alkalmasak, a szükséges pénz előteremtésére. Agyában lüktetett a vér, elkábította az a szegényes érzés, hogy a saját testével fogja megvédelmezni kiválasztott lovagját. Igen feláldozom

magamat — suttogta rekedten. Hirtelen világosság gyult az agyában, eszébe jutott egy nagyon vén, de dusgazdag ember, aki sokat udvarolt neki, de ő mindig halálos elfogódottsággal utasította vissza kisértéseit, Arcába szökött a vér. Elmegyek hozzá — gondolta, és míg ideges reszketéssel hozzáfogott az öltözködéshez mind világosabb lett a lelkében az öntudat, hogy ebben a pillanatban mást nem tehet, és jobb, nemesebb, különb fog lenni mint a többi. Kocsit hozatott, hogy elhajtasson ehhez a vén emberhez, aki földbérő volt a szomszédos határban. Ment a nagy feláldozásra; a kocsit pedig vitte virágos szántóföldeken, illatos réteken és míg fehér akácok illata csapta meg az arcát, szerelmes lovagjára gondolt, és bár szive dobogott erősen, valami kimondhatatlan boldogság szállotta meg a lelkét.

Együtt ült a hadbírótság a kaszárnya, nagy hatablakos szobájában, amelyen becsillogott a napsugár. Szürke verebek fürödtek az utca porában, az eresztől behangzott a fecske csisergés. Ott volt az ezredes hadbíró, őszbehajló pirosképű ur. A kapitányok és a főhadnagy, kissé komorak voltak, elfogódottá tette őket a gondolat, hogy egy rokonszenves fiatal tisztársuk fölött kell ítéletet hozniok. A védői tisztet Majoros, főhadnagy végezte, kényelmetlenül feszengett a helyén, arca vörös volt mint a főtt rák, homlokát összeráncolta, és látható igyekezettel de keves tudással fogott hozzá könnyelmű barátjának védelmébe. Az elnök csöngetett:

— Treunfelsi Pál hadnagy!

Belépett a hadnagy. Egy pillanatig kisérteties csend támadt, hogy a légy döngését is meg lehetett

riütségben tartva, szünni nem akaró tapsra ragadta. S reméljük, hogy mint felfedezett tehetségben gyakran lesz alkalmunk a közönségnek gyönyörködni. Elismeréssel kell megemlékeznünk továbbá a 82. ezred zenekarának négy tagjáról, kik quartettjük által a közönségnek feledhetetlen művelzetet szereztek. Itt hálás szívvel emlékezünk meg Henriquez János ezredes urról, ki humánus készséget s jóakaratu támogatást nyilvánított egyesülettel szemben akkor, midőn ezrede zenekara tagjainak a közreműködést megengedni szíves volt. Igen jól sikerült Nyitray József ur monologja is (Pardon) s a közönség nem is fukarkodott az elismerés jeleivel. Nagy derülségre hangolta a közönséget Sailay János ur Coupléival, kinek ügyességéről már többször volt alkalmunk meggyőződni. A műsor utolsó pontja az élőkép (Vadász álma) meglepően jól sikerült s tündéres látványa fokozta a közönség meglepését. Ezzel még nem volt vége a közönség szórakoztatásáról való gondoskodásnak, mert az egy órai szünet alatt Szaporá Ilona, Sprencz Betty és Daubner Emma kisasszonyok, kedves és fáradhatatlan világpostások voltak. Ezt követte a hajnali órákig tartó kedélyes tánc. — A jövedelem arányban volt a műsor sikerével, miről az elszámolás a jövő számban fog megjelenni.

A vörös kereszt egyesület beszterczei fiokjának közgyűlése folyó hó 30-án d. u. 3 órakor, Dr. Nussbächer Frigyesné elnökne lakásán tartatik meg.

Katonai kirendeltségek. A választási mozgalmak nagy hullámokat vernek úgy, hogy sok helyen a csendőrség elégtelennek bizonyult a rend fenntartására. A választási elnökök sűrűn keresik meg a hadtestparancsnokságokat és mindannyiszor egy-egy század kirendelését kérik. A hadtestparancsnokság rendelkezése folytán eddig városunk katonai állományából egy század Zsibóra, egy pedig Zilahra távozott. Amint hirdik még más századokat is fognak kirendelni úgy, hogy itthon csak a minimális létszám marad.

Felfüggesztett községi bíró. Moldován Demeter sajó-solymosi községi bíró ellen hivatalos pénzek hűtlen kezelése miatt panaszt emeltek. Dörr Károly szolgabíró a vizsgálat megejtésére kiszállott Sajó-solymosra és a levett bizonyítékokat oly terhelőknek találta, hogy a fegyelmi eljárás megindítása iránt előterjesztést téve egyidejűleg a terhelt községi bírót hivatalától haladéktalanul felfüggesztette.

Az ország népnevelői a tuberkulozis elleni mozgalomban. A József főherceg Sanatorium Egyesület tudvalevőleg már a tavasszal hozzákezd az első népszanatorium építéséhez. Az a szomorú tapasztalat, hogy a tuberkulozis főleg a tanítói karban szedi nagyon áldozatait, arra bizta az egyesületet, hogy a népnevelés nemzeti munkájában tüdőbajjal megátadott néptanítók részére ingyen helyet létesít s szemben ezzel azt kéri a tanítói kartól, hogy a sanatoriumi akcióban a maguk működési helyén legyenek az egyesület buzgó munkatársai. Ugyanis az egyesület most jótékonycélu sorsjátékot rendez alaptőkéje gyarapítására.

Az egyesület hazafias kérelmet intézett a tantestülethez és bizton hiszszük, hogy városunk és vármegyénk tanítószága a maga testületi céljának tekintve a sanatorium egyesület szándékát s azon lesz, hogy az egyesület minél több sanatoriumot létesítsen, mert így idővel alapítványa lesz, a hol beteg kártsárait elhelyezheti. Az egyesületnek a tanítói kar iránt való áldozatkészsége nem szorul dicsérő szavakra és bizonynyal a hála virágát fakasztja.

„Erdély“. Most jelent meg az E. K. E értesítőjének 11—12. száma, melyhez mint befejező füzethez a honismeret terjesztőinek előkelő gardáját feltüntető tartalomjegyzék is csatolva van. Öröndetes dolog, hogy ez a hazánkban legtekintélyesebb honismertető folyóirat úgy kiállítás és illusztráció, valamint változatos és élénk tartalom tekintetében is folyton kellő színvonalon áll.

Az új füzet élén egy cikkely a muzeumok és idegen forgalom kölcsön hatásával foglalkozik, maga Márki S. dr. kiváló történészünknek az „Erdélyi kalauz“ új kiadása számára „Erdély története“ címen megírt tört. tájékoztatója végig vezetve a mult eseményein mintegy apoteozisban a Mátyás szoborral fejezi be lendületes elmefutatását. Téglás Gábor a Nyegojra tett tavaszi kirándulását írja le 3 sikerült fölvétellel. Fodor János országrészünk egyik legalaposabb ismerője hangulatosan a szászfenesi székelykapuról (3 képpel) ír. Hermann Antal dr. pedig folytatólagosan kincses mondainkról értekezik, utóbbinak másutt szellemes turista ötleteivel is megismerkedünk. A hegymászó, kerékpár és Rác Miklósnak a Nagybánya környéki helynevekről szóló érdekes tanulmánya, továbbá a Különfélek rovatában többek közt a Radnóti Dezső felállítandó síremlékére vonatkozó fölhívás és a választói kiállítás különösen kiemelendők. A borítékon látható hirdetések praktikus újtásra vallanak. Előfizetési ár tiz korona, az E. K. E. tagjai azonban az „Erdély“-t ingyen kapják. Minden új tag vagy előfizető nagy színes fali tájképet kérhet ujévi ajándékkul.

Lokomobilkezelői és dinamógépkezelői tanfolyam. A kolozsvári m. kir. állami ipari szakiskolán folyó hóban kellő számu jelentkező esetén, a fenti 2 tanfolyam nyílik meg. A tanfolyamok tartama 2—3 hó s az órák esténként és ünnepnapokon tartatnak.

A lokomobiltanfolyamra felvétetnek 18 évet betöltött kovács, lakatos, géplakatos, rézműves stb. hasonszakmájú iparosok vagy gyári munkások, valamint önálló gazdák, kik magyarul írni olvasni tudnak, jó erkölcsi bizonyítványt s ipari foglalkozásukról megfelelő okmányt tudnak felmutatni. Tandij és órabeosztás a jelentkezőkkel együtt fog megállapíttatni.

A dinamógépkezelői tanfolyamra felvétetnek gépészek, lakatosok, géplakatosok vagy hasonszakmájú iparosok és gyári munkások, elektrotechnikai szakmunkások, szerelők és azok, kik igazolják, hogy életpályájukra e tanfolyam hallgatása előnyös. Egyéb feltételek, mint a másik tanfolyamnál. Tandij 12 kor

Az ezredes jóakaratulag ismételte a kérdést.

— Hadnagy ur! A kisasszonynál vesztette el a pénzt? Feleljen.

Most magához tért. Mereven a szemébe nézett az elnöknek.

— Nem ezredes ur! Én ezt a pénzt nem a kisasszonynál vesztettem el. A bíróság tagjai értelmetlenül bámultak össze. A védő dühösen ugrott fel a helyéről.

— Tisztelt uraim. A hadnagy ur beszámíthatatlan állapotban van. Ebből a nyilatkozatából is láthatják uraim!

Nem ítélték el a hadnagyot csodálatosképen, de le kellett mondania a rangjáról. A táviradafőnök, az utolsó pillanatban megküldte a hiányzó összeget.

Elhatározta, hogy új életet kezd az eddig megvetett és ki nem próbált polgári pályán. Késő este hagyta el a várost, senkítő sem bucsuzva. Egyedül Majorosi főhadnagy kísérte ki az állomásig.

— Látod Majorosi — mondá a hadnagy, mig sötét, buzavirágzsin szemei megteltek könnyel, nekem már végem! Dehát én inkább föláldoztam magamat, semhogy kompromittáljam a kisasszonyt.

Majorosi élénken tiltakozott.

— Éppen azzal kompromittáltad, hogy föláldoztad magad.

Ezzel elváltak. És a hadnagy, mig a vasuton utazott, az egész idő alatt arra gondolt, hogy a főhadnagy Majorosinak még sincsen igaza.

Felhivatnak mindazok, kik e tanfolyam valamelyikén részt venni kívánnak, hogy e célból a kolozsvári m. kir. állami ipari szakiskola igazgatóságánál szóval vagy írásban a megfelelő okmányok bemutatása mellett mielőbb jelentkezzenek, a hol egyszersmind bővebb felvilágosítást is nyerhetnek.

Az Élet (Képes Családi Lapok), amely ebben az évben lépett XXVII. évfolyamába, minden számával bebizonyítja, hogy rászolgál arra a pártfogásra, amelyben az egész ország közönsége részesíti. Legutóbbi száma képeinek érdekességével, novelláinak, verseinek és egyéb közleményeinek tartalmasságával az első helyen áll. Politika, aktuális cikkek, szépirodalom, művészet, közgazdaság: mindez helyet talál a kiváló gonddal szerkesztett ujságban. Az Élet (Képes Családi Lapok) szerkesztő tulajdonosa Gárdonyi Ignác, felelős szerkesztője Cholnoky Viktor. E heti számában Andrassy és Tisza címmel magvas politikai cikket közöl; pompás novella van a lapban a minap elhunyt Kemechey Jenőtől, vers Kordma Cilytől, továbbá Beniczky né Bajza Lenke regénye és több kisebb aktuális cikk, vers és fordított novella. A minden pártfogást és elismerést megérdemelő lap ára negyedévre 3 korona. Mutatványszámmal szívesen szolgál a kiadóhivatal (Budapest Muzeum-körút 7).

Állategészségügyi közlemények. Az állati megbetegedések és elhullások bejelentésére új évi új rendszabályok léptek e megye területén életbe; mennyiben minden egyes betegség avagy elhullási esetet bejelentési lapon tartozik az előjáróság bejelenteni.

A járási bírósági borgóprundi és kosnai m. kir. állatorvosi állások betöltése kérelmezett, hogy a tavaszi vizsgálatok eszközölhetők legyenek.

Az „Állategészség“ című állategészségügyi és állattenyésztési folyóirat bővebben foglalkozik a hús- és tejvizsgálat kérdéseivel; miből kifolyólag állattenyésztőinknek megrendelésére ajánljuk. Előfizetési ára: egész évre 6 korona, mely Dr. Rátz István állatorvosi főiskolai tanár címére (Budapest, VII., Rottenbillerutca 23. sz.) küldendő.

A „Bistritzer Wochenschrift“ vezércikkben ismételtén foglalkozik az állatorvosi magángyakorlatra vonatkozó javaslattal s mennyiben e javaslat a szász községeket és állattenyésztőket a legközvetlenebbül érinti — elfogadásra ajánlja a községeknek s főlemlíti buzditásképen, hogy Jaád, Besenyő és Királynémeti községek jó példával járnak elől; mert a javaslatot elfogadták.

Gledény községben a marhatörzskönyv bevezetése folyamatba vétetett — dacára annak, hogy nevezett község képviselő testülete a törzskönyvvezetői állás szervezését megtagadta.

Állatbiztosítás. A ragados állati betegségek eltitkolásának egyik legfőbb oka a kötelező biztosítás hiánya, mert kötelező állatbiztosítás esetén a biztosító társaságnak évi biztosítási díjai a minimumra redukálódnak. Épen ezért örömmel jelezhetjük, hogy a kötelező állatbiztosítás kérdésével most már komolyan foglalkoznak s így remélhetjük, hogy mielőbb többet is sikerül e dologról megtudnunk.

A világ legnagyobb színháza. Kétségtelenül legnagyobb színháza e világnak a mult december elsején megnyílt londoni Colosseum színház, melyben naponta négy előadást tartanak, még pedig déli 12—2 között, azután 3—5, 6—8, 9—11 órák közt. — Az egyes előadások közötti egy órás szünetek alatt a szolgák sűrű serege lepi el a nézőteret, színpadot, folyósokat, és lázas buzgalommal csinosítja, tisztítja a színházat a következő előadásra — A színházi épület emeleti termei minden csak lehetséges kényelemmel rendelkeznek, a börze spekuláns, kinek hirtelen eszébe jut, hogy egy levelet elfelejtett odahaza megírni, csak úgy talál írógépet, papírt sőt írőékeket is, a mint a nagyvilági Lady öltőterem akad, hol komornája segítségével estélyi toilettjét öltheti magára.

A Colosseum épületében azon kívül posta és távirad hivatal is van, mely az ott időző üzletembereknek az előadás folyamán is kézbesíti a címükre érkezett sürgönyöket és leveleket.

A színház méreteiről fogalmat alkathatunk magunknak, ha meggondoljuk, hogy folyósói borítására 5 angol mérföldnyi szőnyegre volt szükség és hogy most folyó nagy kassa-darabja, Port Arthur ostroma, 342 színész és statisztát foglalkoztat.

Segédszerkesztő: Jancsó Gábor.

Szám 5400—904. tkvi.

15

Arverési hirdetmény.

A naszódai kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a „Fortuna” hitel- és takarékpénztár részvénytársaság óradnai cég végrehajtató részére 248 kor tőke, ennek 1902 évi január hó 1-től járó 8% kamata 14 kor 90 fill eddigi 18 koronában megállapított és még az ezután felmerülő költségek behajtása végett Berende Mihály és Berende Simon végrehajtást szenvedettek ellen az óradnai kir. járásbíró területéhez tartozó Májer községi 420 sz tjkvben A + 1—4, 6—9, 14, 15, 16 és 18 rdsz alatt foglalt ingatlanokból Berende Mihály és Berende Simon végrehajtást szenvedők jutalékára, valamint a végrehajtási törvény 156 § d) pontja alapján Varvári Domide és neje Varvári Mária szül. Bumbul jutalékára vagyis a fenti egész ingatlanokra Berende Mária, Berende Timothei és neje Berende Tudosia haszonélvezeti jogaik fentartásával az árverés elrendeltek s annak megtartása határnapjánál 1905. évi február hó 10-ik napjának d. e. 10 órája Májer községben a községi irodába kitűzetik.

Kikiáltási ár: A májeri 420 sz tjkvben 1 rdsz 814 hrsz faház egész és 816 hrsz kert egész 335 kor, 2 rdsz 1733, 1734 hrsz szántó egész 18 kor, 3 rdsz 1943 hrsz szántó egész 9 kor, 4 rdsz 4185, 4186 hrsz kaszáló egész 26 kor, 6 rdsz 5151 hrsz szántó egész 47 kor, 7 rdsz 6886, 6887 hrsz szántó egész 109 kor, 8 rdsz 8566, 8567, 8568, 8569 hrsz szántó egész 18 kor, 9 rdsz 9000 hrsz szántó egész 8 kor, 15 rdsz 9803, 9806 hrsz kaszáló egész és 9804, 9805 hrsz legelő egész 65 kor, 16 rdsz 9875 hrsz kaszáló egész és 9876 hrsz szántó egész 58 kor, 18 rdsz 10495 1 hrsz szántó egész 7 korona.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 10% készpénzben, vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban az árverező biztos kezéhez előre lefizetendő.

A vételár két részletben fizetendő le a naszódai m. kir. adóhivatalnál és pedig az első részlet 60 nap, a második részlet 90 nap alatt az árverés napjától számítva.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órákban ezen tkvi hatóságnál és Májer község t. előljáróságánál megtekinthetők.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Naszód, 1904. november hó 4-én.

Köncsey, kir. járásbíró.

Sz. 5399—904 tkvi.

17

Arverési hirdetmény.

Az óradnai kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a „Fortuna” hitel- és takarékpénztár részvénytársaság óradnai cég végrehajtató részére 584 kor tőke, ennek 1902 évi január hó 1-től folyó 8 százalékos kamata 16 kor 20 fill eddigi, jelenleg 16 koronában megállapított és még az ezután felmerülő költségek behajtása végett Sammer Péter végrehajtást szenvedett ellen, ennek az óradnai kir. járásbíró területéhez tartozó Óradna községi 1108 sz tjkvben A + 1 rendsz 1181/1 hrsz a foglalt kertjére 800 korona kikiáltási ár mellett az árverés elrendeltek és annak megtartására határnapjánál 1905. évi február hó 13-ik napjának d. e. 9 órája Óradnán a községi irodába kitűzetik.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 10% készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban az árverező biztos kezéhez előre lefizetendő.

A vételár két részletben fizetendő le a naszódai m. kir. adóhivatalnál és pedig az első részlet 60 nap, a második részlet 90 nap alatt az árverés napjától számítva.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órákban ezen tkvi hatóságnál és Óradna község előljáróságánál megtekinthetők.

Óradna, 1904. évi november hó 2-án.

Svarcs L. kir. bíró.

Szám K 7—905.

18

Versenytárgyalási hirdetés.

Kosna község részére szükséges 33 drh. szék, 4 asztal, 3 pamlag, 1 ágy, 2 tükör, 3 ruhafogas, 4 szekrény, 1 állvány, 1 mosdószekrény és egyéb felszerelési tárgyak szállítása tárgyában, Kosna község házánál 1905. évi február hó 15-én d. u. 2 órákor, zárt írásbeli ajánlatokkal versenytárgyalás fog tartatni.

A magyar vagy román nyelven írott, 1 koronás bélyeggel és a kívánt ár végösszege utáni 10% bánatpénzzel ellátott ajánlatok 1905. február 15-én déli 12 óráig adandók be a községi előljáróságához.

A butorok szállítása határideje 1905. év június hó első napja.

Az általános feltételek s a butorok leírása Kosnán a jegyzői irodán megtekinthetők s az érdeklődőknek 10 fillér posta költség beküldése ellenében meg is küldetnek.

Kosnán 1905. január 19-én.

Todaska s. k., bíró.

Albisy s. k., jegyző.

Sz. 3811—904. fszb.

14 (2—3)

Arlejtési hirdetmény.

A vármegye alispánja 10094—904 sz. rendeletével a makód-szuplaji vicinális uton építendő 41. sz. hid vállalat utján való felépítését 3056 K 28 fill. költséggel engedélyezte.

E munkálatokra f. é. február hó 9 ik napjának d. e. 10 órájára hivatali helyiségben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

Felhívom a versenyezni óhajtókat, hogy az említett hid felépítésének elvállalására vonatkozó s az engedélyezett összeg után számítandó 5%nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat a kitűzött nap d. e. 1/2 10 órájáig hozzám annyival is inkább adják be, mivel a később érkezetteket figyelembe venni nem fogom.

Az 5% bánatpénz az árlejtési eljárás befejezése után vállalkozó által azonnal 10%ra egészítendő ki. A kérdéses munkálatokra vonatkozó mérnöki leírások és részletes tervek hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők,

Naszód, 1905 évi január hó 5 én.

A járás főszolgabírája

László Zoltán s. k. főszolgabíró.

Sz. 3529—904.

5 (1—2)

Pályázati hirdetmény.

Besztercze-Naszód vármegye óradnai járásban levő Nagyilva községben lemondás folytán megüresedett községi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Az állás javadalmazása:

1. Törzsfizetés 2000 kor.
2. Lakbér 400 kor.
3. Látogatási díj vényírással . . . 40 fill.
4. Ha a látogatás a beteg lakásán történik, természetbeni fuvar is igényelhet.
5. A műtétért és orvosi leletekért a ministeri rendeletekben megállapított díjak.
6. Orvosi bizonyítványokért 1 kor.
7. Halottkémi teendők ellátása esetén minden halott vizsgálatáért (beszámítva a bizonyítvány kiállítását is) 40 fill.
8. Vágatási biztosi teendőkért a szabályrendeletben megállapított díjak.
9. Köteles az illető orvos az iskolákat többször meglátogatni, az iskolás gyermekeket a tanév folyamán megvizsgálni és ingyen gyógykezelni, szükség esetén felmentési bizonyítványt díjtalanul kiállítani.
10. A szegényeket ingyen gyógykezelni.

A román nyelv ismerete feltétlenül megkívántatik.

A választás Nagyilva község házánál 1905. február hó 13-án lesz.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket az 1883. 1. t. c. 9 §-a és az 1876. XIV. t. c. 143. §-ában előírt képesítési okmányokkal felszerelve 1905. február 10-ig hozzám adják be. Az elkészített beérkező folyamodványokat figyelembe nem veszem.

Óradna, 1905. évi január hó 4-én.

Hozsa György s. k.

főszolgabíró.

Üzleti könyvek

nagy választékban.

Képes levelezőlapok

gyönyörű választékban vannak raktáron és jutányos áron kaphatók

Botschar Tivadar

papirkereskedésében.

Eladó ház.

Fötér 45. szám (buzaszer) alatt levő ház

e l a d ó.

Ertekezhetni a kiadóhivatalban. 10 (3—3)

Magyar Regényírók

(Megjelent az első sorozat. Tartalma: Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal. B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztrálta R. Hirsch Nelli. Pálffy Albert: Eszti kisasszony professzora. Illusztrálta Márk Lajos, Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.)

A legértékesebb magyar regények egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti: **Mikszáth Kálmán,**

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát. — A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit. A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

Az írók névsora:

Baksay Sándor	Justh Zsigmond
Beniczky Bajza Lenke	B. Kemény Zsigmond
Beöthy László	Kuthy Lajos
Beöthy Zsolt	Mikszáth Kálmán
Bródy Sándor	Nagy Ignác
Csiky Gergely	Pálffy Albert
Degré Alajos	B. Podmaniczky Frigyes
Dóczi Lajos	Pulszky Ferenc
B. Eötvös József	Rákosi Jenő
Fáy András	Rákosi Viktor
Gaál József	Toldy István
Gárdonyi Géza	Tolnai Lajos
Gyulai Pál	Vadnai Károly
Herczeg Ferenc	Vas Gereben
Iványi Ödön	Verséghy Ferenc
Jókai Mór	Werner Gyula
B. Jósika Miklós	Wohl Stefánia

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművészi illusztrációival. — Mindössze ezer illusztráció külön díszes műmellékletek formájában. — Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papíros. Diszkrét izlésű, díszes bekötési tábla

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar urí család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félevenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 korona. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Megrendelő-jegy.

A cégtől

ezennel megrendelem a

„MAGYAR REGÉNYÍRÓK”

című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 koronáért;

a) négy koronás havi részletfizetés mellett;

b) félevenként fizetendő 25 korona utánvét mellett.

A nem kívánt módot törölnöd.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hó 1-én kezdve félevenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégénél fizetendő be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítetté nem válik. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

Hirdetéseket

c lapban jutányos áron

lesz közzé a

„Besztercze” kiadóhivatala

Besztercze, Fötér 34 sz.

Nyomatott Botschar Tivadarnál Beszterczen.